РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 377/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 3 април 2014 година

за създаване на програма „Коперник“ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 911/2010

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 189, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([2]),

като имат предвид, че:

(1) Глобалният мониторинг на околната среда и сигурността (ГМОСС) беше инициатива за мониторинг на Земята, осъществявана под ръководството на Съюза и реализирана в партньорство с държавите членки и Европейската космическа агенция (ЕКА). Началото на ГМОСС бе положено през май 1998 г., когато институциите, участващи в развитието на космическите дейности в Европа, изготвиха съвместна декларация, известна като „Манифест от Бавено“. В манифеста бе отправен призив да бъде поет дългосрочен ангажимент за разработване на базирани в Космоса услуги за мониторинг на околната среда чрез използване и допълнително развиване на европейски умения и технологии. През 2005 г. Съюзът направи стратегическия избор да развива, съвместно с ЕКА, независим европейски капацитет за наблюдение на Земята с оглед предоставянето на услуги в областта на околната среда и сигурността.

(2) Въз основа на тази инициатива с Регламент (ЕС) № 911/2010 на Европейския парламент и на Съвета ([3]) беше създадена европейската програма за мониторинг на Земята (ГМОСС) и бяха установени правилата за изпълнението на нейните начални операции.

(3) Макар че създадената съгласно Регламент (ЕС) № 911/2010 програма следва да продължи да се изпълнява при новата многогодишна финансова рамка 2014 — 2020, определена с Регламент (ЕС, Евратом) № 1311/2013 ([4]) съкращението ГМОСС следва да се замени с името „Коперник“, за да се улесни комуникацията с широката общественост. Комисията регистрира търговската марка, така че тя да може да се използва от институциите на Съюза, а чрез лицензиране — и от други заинтересовани ползватели, и по-специално доставчиците на основни услуги.

(4) Програмата „Коперник“ („Коперник“) се основава на партньорство между Съюза, ЕКА и държавите членки. Следователно тя следва да се основава на съществуващия европейски и национален капацитет и да го допълва с нови, съвместно разработени активи. За да приложи този подход, Комисията следва да се стреми да поддържа диалога с ЕКА и държавите членки, които притежават необходимите космически и *in situ* активи.

(5) За да постигне своите цели „Коперник“ следва да гарантира самостоятелен капацитет на Съюза за извършване на космически наблюдения и за предоставяне на оперативни услуги в областта на околната среда, гражданската защита и гражданската сигурност, като напълно се съобразява с националните мандати относно официалните предупреждения. Тя следва да използва също достъпните допринасящи мисии и наличните *in situ* данни, предоставяни преди всичко от държавите членки. „Коперник“ следва да се възползва във възможно най-голяма степен от капацитета за извършване на космически наблюдения и за предоставяне на услуги на държавите членки. „Коперник“ следва също да се възползва от възможностите на търговските инициативи в Европа, което допринася и за развитието на жизнеспособен търговски космически сектор в Европа. Освен това следва да се насърчават системи за оптимизиране на предаването на данни, за да се увеличат допълнително възможностите за посрещане на нарастващото потребителско търсене за данни в почти реално време.

([1]) Становище от 16 октомври 2013 г.

([2]) Позиция на Европейския парламент от 12 март 2014 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 24 март 2014 г.

([3]) Регламент (ЕС) № 911/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2010 г. относно европейската програма за мониторинг на Земята (ГМОСС) и нейните начални операции (2011 — 2013 г.) (ОВ L 276, 20.10.2010 г., стр. 1).

([4]) Регламент (ЕС, Евратом) № 1311/2013 на Съвета от 2 декември 2013 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2014 — 2020 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 884).

(6) За насърчаване и улесняване на използването на технологии за наблюдение на Земята, както от местните органи, така и от малките и средни предприятия (МСП), следва да се насърчават специални мрежи за разпространение на данни по „Коперник“, включващи национални и регионални органи.

(7) Целта на „Коперник“ следва да бъде предоставянето на точна и надеждна информация в областта на околната среда и сигурността, която да е съобразена с потребностите на ползвателите и да осигурява подкрепа за политиките на Съюза, по-специално във връзка с вътрешния пазар, транспорта, околната среда, енергетиката, гражданската защита и гражданската сигурност, сътрудничеството с трети държави и хуманитарната помощ.

(8) „Коперник“ следва да се разглежда като европейски принос към изграждането на Глобалната мрежа от системи за наблюдение на Земята (GEOSS), разработена в рамките на Групата за наблюдение на Земята (GEO).

(9) „Коперник“ следва да се осъществява съгласувано с други свързани инструменти и действия на Съюза, по-специално с действията във връзка с околната среда и изменението на климата, както и с инструментите в областта на сигурността, защитата на личните данни, конкурентоспособността и иновациите, сближаването, научноизследователската дейност, транспорта, конкуренцията и международното сътрудничество, и с европейските навигационни спътникови системи („Галилео“ и EGNOS). Данните по „Коперник“ следва да са в съответствие с пространствените референтни данни на държавите членки, както и с правилата за прилагане и техническите насоки за инфраструктурата за пространствена информация в Съюза, установени с Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([1]). „Коперник“ следва да допълва и Общата информационна система за околната среда (SEIS), както е посочено в Съобщението на Комисията от 1 февруари 2008 г. „За Обща информационна система за околната среда (SEIS) и дейностите на Съюза в областта на реакциите при извънредни ситуации“. „Коперник“ следва да се прилага в съответствие с целите на Директива 2003/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([2]) относно повторната употреба на информацията в обществения сектор, по-специално прозрачност, създаване на условия, водещи към развитието на услугите и принос за икономическия растеж и създаването на заетост. Данните и информацията, изготвяни в рамките на „Коперник“ следва да бъдат достъпни свободно и безплатно в подкрепа на Програмата в областта на цифровите технологии за Европа, съгласно посоченото в Съобщението на Комисията до от 26 август 2010 г. „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“ („Digital Agenda for Europe“).

(10) „Коперник“ е програма, която следва да се изпълнява в рамките на Европа 2020 — Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж („Европа 2020“). Тя следва да е от полза за широк набор от политики на Съюза и да допринася за постигането на целите на стратегията „Европа 2020“, по-специално чрез разработването на ефективна космическа политика, която да предоставя инструментите за реагиране на някои от основните световни предизвикателства и да позволява постигането на целите, поставени във връзка с изменението на климата и енергийната устойчивост. Програмата „Коперник“ следва също да подкрепя изпълнението на европейската космическа политика и европейския пазар на получени с космически средства данни и услуги.

(11) „Коперник“ следва също да се възползва от резултатите по „Хоризонт 2020“, създадена с Регламент (ЕС) № 1291/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([3]), и по-специално от дейностите в областта на научните изследвания и иновациите във връзка с бъдещи технологии за наблюдение на Земята и приложения за дистанционни изследвания с използване на намиращи се на борда на летателни апарати или *in situ* технологии и данни, с цел да се преодоляват големите обществени предизвикателства. Комисията следва да осигури подходящо взаимодействие, прозрачност и яснота по отношение на различните аспекти на „Коперник“.

(12) Развитието на космическия компонент на „Коперник“ следва да се основава на анализ на възможностите за задоволяване на променящите се потребности на ползвателите, включително възлагане на поръчки от национални/публични мисии и търговски доставчици в Европа, спецификации за нови специални мисии, международни споразумения, осигуряващи достъп до неевропейски мисии, както и на европейския пазар на наблюдение на Земята.

(13) За по-голяма яснота и за улесняване на контрола върху разходите, максималната сума, разпределена от Съюза за изпълнение на дейностите по програмата „Коперник“ следва да бъде разбита по различни категории. Въпреки това, за осигуряване на гъвкавост и за да се гарантира нормалното изпълнение на „Коперник“, Комисията следва да може да преразпределя финансови средства от една категория в друга.

([1]) Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2007 г. за създаване на инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE) (ОВ L 108, 25.4.2007 г., стр. 1).

([2]) Директива 2003/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 ноември 2003 г. относно повторната употреба на информацията в обществения сектор (ОВ L 345, 31.12.2003 г., стр. 90).

([3]) Регламент (ЕС) № 1291/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за установяване на „Хоризонт 2020“ — рамкова програма за научни изследвания и иновации (2014 — 2020 г.) и за отмяна на Решение № 1982/2006/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 104).

(14) Предоставянето на оперативни услуги зависи от доброто функциониране, постоянната достъпност и безопасността на космическия компонент на „Коперник“. Нарастващият риск от сблъсък с други спътници и космически отпадъци е сериозна заплаха за космическия компонент на „Коперник“. Поради това дейностите по програмата „Коперник“ следва да обхващат и защитата на нейния космически компонент и нейното функциониране, включително при изстрелването на спътници. Във връзка с това от отпуснатия за „Коперник“ бюджет би могло да се финансира пропорционално участие в разходите за услуги, които могат да осигурят тази защита, в зависимост от наличните средства при стриктно управление на разходите и при пълно съблюдаване на максималния размер на средствата от 26,5 милиона евро по текущи цени, установен в настоящия регламент. Тези средства следва да се използват само за предоставянето на данни и услуги, а не за закупуването на инфраструктура.

(15) С цел да се подобри изпълнението на програма „Коперник“ и да се планира дейността по програмата в дългосрочен план, Комисията следва да приеме годишна работна програма, включително план за изпълнение на дейностите, необходими за постигане на целите на „Коперник“. Планът за изпълнение следва да разглежда в перспектива и да описва дейностите, необходими за изпълнението на „Коперник“, като се вземат предвид променящите се потребности на ползвателите и развитието на технологиите.

(16) Изпълнението на компонента на „Коперник“, свързан с предоставянето на услуги, следва да се основава на технически спецификации предвид сложността и отпуснатите за „Коперник“ ресурси. Това ще улесни също общественото ползване на услугите, тъй като ползвателите ще са в състояние да предвидят наличието и развитието на услугите, както и сътрудничеството с държавите членки и други страни. Поради това Комисията следва да приеме и при необходимост да актуализира технически спецификации за всички услуги по „Коперник“, които се отнасят до аспекти като обхват, архитектура, портфолио на техническите услуги, индикативна разбивка и планиране на разходите, показатели за изпълнението, потребност от достъп до космически и *in situ* данни, развитие, стандарти, архивиране и разпространение на данни.

(17) Изпълнението на космическия компонент на „Коперник“ следва да се основава на технически спецификации предвид сложността и отпуснатите за „Коперник“ ресурси. Поради това Комисията следва да приеме и при необходимост да актуализира технически спецификации, в които подробно се излагат всички дейности, подкрепяни по космическия компонент на „Коперник“, както и свързаната с тях индикативна разбивка и планиране на разходите. Тъй като „Коперник“ следва да разчита на инвестиции от Съюза, ЕКА и държавите членки в контекста на глобалния мониторинг на околната среда и сигурността, в дейностите по космическия компонент на „Коперник“ следва по целесъобразност да се вземат под внимание елементи от дългосрочния сценарий на ЕКА, който е документ, изготвян и актуализиран от ЕКА, за установяване на обща рамка за космическия компонент на „Коперник“.

(18) „Коперник“ следва да е ориентирана към ползвателите, което изисква постоянно и ефективно участие от тяхна страна, особено при определянето и утвърждаването на изискванията във връзка с услугите.

(19) Международното измерение на „Коперник“ е особено изразено при обмена на данни, и информация, както и при достъпа до инфраструктурата за наблюдение. По отношение на разходите този обмен е по-ефективен в сравнение със схемите за закупуване на данни и засилва световното измерение на „Коперник“.

(20) В споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП) и в рамковите споразумения с държави кандидатки и потенциални кандидатки се предвижда участието на тези държави в програмите на Съюза. Следва да се даде възможност за участие на други трети държави и международни организации чрез сключването на международни споразумения за тази цел.

(21) Държавите членки, трети държави и международни организации следва да могат да дават своя принос към програмите въз основа на подходящи споразумения.

(22) Комисията следва да носи цялостната отговорност за „Коперник“. Тя следва да определя приоритетите по „Коперник“ и да осигурява общата ѝ координация и надзор. Това следа да включва също и специални усилия за повишаване на обществената осведоменост относно значението на космическите програми за европейските граждани. Тя следва да предоставя своевременно на Европейския парламент и на Съвета цялата имаща отношение информация във връзка с „Коперник“.

(23) При изпълнението на „Коперник“ Комисията следва да разчита, когато това е целесъобразно, на европейски междуправителствени организации, с които вече е установила сътрудничество, по-конкретно ЕКА за техническата координация на космическия компонент на „Коперник“, за определяне на структурата му, за развитие и доставка на космически средства, достъп до данни и изпълнение на специални мисии. Освен това Комисията следва също да разчита на Европейската организация за разработване на метеорологични спътници (EUMETSAT) за извършване на специални мисии в съответствие с нейния опит и мандат.

(24) Като се има предвид, че в основата на „Коперник“ е залегнала идеята за партньорство, и за да се избегне дублиране на технически експертен опит, изпълнението на „Коперник“ следва да се делегира на образувания с подходящия технически и професионален капацитет. Тези образувания следва да бъдат насърчавани при изпълнението на тези задачи да допуснат конкуренция до подходящо равнище в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета ([1]) („Финансовия регламент“).

(25) „Коперник“ следва да включва компонент, свързан с предоставянето на услуги, който да осигурява предоставяне на информация в следните области: мониторинг на атмосферата, мониторинг на морската среда, мониторинг на земната повърхност, изменение на климата, управление на извънредни ситуации и сигурност. По-конкретно „Коперник“ следва да предоставя информация за състоянието на атмосферата, включително в местен, национален, европейски и световен мащаб; информация за състоянието на океаните, включително чрез създаването на специална европейска група за мониторинг на морската среда; информация в подкрепа на мониторинга на земната повърхност, в помощ на изпълнението на местните, националните и европейските политики; информация в подкрепа на приспособяването към изменението на климата и смекчаване на последиците от него; геопространствена информация в подкрепа на управлението на извънредни ситуации, включително чрез превантивни дейности и гражданска сигурност, включително подкрепа за външната дейност на Съюза. Комисията следва да определи подходящи договорни условия, които да насърчават устойчивото предоставяне на услугите.

(26) За изпълнението на компонента на „Коперник“, свързан с предоставянето на услуги, Комисията може да разчита, когато това е надлежно обосновано от особеното естество на действието и специфичния експертен опит на компетентни образувания като например Европейската агенция за околната среда, Европейската агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите — членки на Европейския съюз (Frontex), Европейската агенция по морска безопасност (ЕАМБ) и Сателитния център на Европейския съюз (SATCEN), Европейския център за средносрочна прогноза за времето (ECMWF), други имащи отношение европейски агенции, обединения или консорциуми на национални органи, или на всеки орган, който потенциално отговаря на критериите за делегиране в съответствие с Финансовия регламент. При избора на орган на Съюза следва да се взема надлежно предвид икономическата ефективност от възлагането на тези задачи и отражението върху управленската структура на образуването, както и върху неговите финансови и човешки ресурси.

(27) Съвместният изследователски център (СИЦ) на Комисията участва активно в инициативата ГМОСС и в изпълнението на началните операции на ГМОСС, посочени в Регламент (ЕС) № 911/2010. Комисията следва да продължи да разчита на научната и техническата помощ от СИЦ за изпълнението на „Коперник“.

(28) Обществените поръчки на образуванията, натоварени с изпълнението на „Коперник“, следва да бъдат в съответствие с правилата на Съюза или равностойни на тях международни стандарти, доколкото това е позволено от разпоредбите за възлагане на обществени поръчки във Финансовия регламент. Необходимите специфични корекции на тези правила, както и споразуменията за продължаване на съществуващите договори следва да се определят в съответните споразумения за делегиране. Основната цел следва да бъде постигане на най-добро съотношение цена-качество, контрол върху разходите, смекчаване на рисковете, повишаване на ефективността и намаляване на зависимостта от само един доставчик. Следва да се осигури свободен достъп и лоялна конкуренция по цялата верига на доставки, както и балансирано предлагане на възможности за участие на промишлеността в дейностите на всички равнища, включително, по-специално, на новите стопански субекти и на МСП. Следва да се избягват възможните злоупотреби с господстващо положение или дългосрочната зависимост само от един доставчик. За да се смекчат рисковете, да се избегне зависимостта само от един източник на доставки и да се гарантира по-добър цялостен контрол на програмата „Коперник“, нейните разходи и график, следва по целесъобразност да бъдат търсени повече от един източник на доставки. Освен това развитието на европейската промишленост следва да бъде запазено и насърчено във всички области, свързани наблюдението на Земята, в съответствие с международните споразумения, по които Съюзът е страна.

(29) Рискът от лошо изпълнение или от неизпълнение на договорите следва да се намали във възможно най-голяма степен. За тази цел изпълнителите следва да докажат устойчивостта на изпълнението на договорите от тяхна страна по отношение на поетите ангажименти и продължителността на договора. Следователно възлагащите органи следва по целесъобразност да определят изискванията, свързани с надеждността на доставките и предоставянето на услуги. Освен това при покупка на стоки и услуги от чувствителен характер възлагащите органи може да предявят към тези покупки специфични изисквания, по-конкретно с оглед осигуряване на сигурността на информацията. Европейските предприятия следва да имат възможност да използват източници извън Съюза за определени елементи и услуги при явни значителни предимства по отношение на качеството и разходите, като обаче се вземат предвид стратегическият характер на програмите и изискванията на Съюза в областта на сигурността и контрола върху износа. Трябва да се оползотворят инвестициите на публичния сектор, промишленият опит и компетентност, като същевременно се гарантира съблюдаването на правилата във връзка със състезателния характер на процедурите за възлагане на обществени поръчки.

([1]) Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1).

(30) С цел да се подобри оценяването на общите разходи за даден продукт, услуга или работа, предмет на тръжната процедура, включително дългосрочните им оперативни разходи, по време на процедурата по възлагане следва да бъдат отчитани по целесъобразност общите разходи за целия полезен жизнен цикъл на продукта, услугата или работата, предмет на тръжната процедура, посредством използването на подход, основан на икономическата ефективност, напр. оценка на разходите за целия жизнен цикъл, когато се цели възлагане въз основа на критерии за икономически най-изгодната оферта. За целта възлагащият орган следва да направи необходимото методиката, предназначена за изчисляване на разходите за полезния жизнен цикъл на даден продукт, услуга или работа, да бъде изрично спомената в договорните документи или в обявлението за обществената поръчка и това да позволява проверка на точността на информацията, предоставена от участниците в тръжната процедура.

(31) Възлагащият орган следва да може да възстанови условията за лоялна конкуренция, когато преди провеждането на дадена процедура за възлагане на обществена поръчка едно или няколко предприятия разполагат с повече информация за дейностите, свързани със съответната поръчка. Следва да е възможно да се възложи договор под формата на обществена поръчка с условни етапи, да се въведе възможността за включване, при определени условия, на изменение към договор при неговото изпълнение или да се наложи минимална степен на използване на подизпълнители. Накрая, предвид технологичната несигурност, която характеризира „Коперник“, стойността на обществените поръчки не може винаги точно да се изчисли и поради това е желателно да се сключват договори със специфична форма, в които не се определя твърда и окончателна стойност и където се включват клаузи за защита на финансовите интереси на Съюза.

(32) С оглед запазване на максималния размер на средствата на „Коперник“ чрез намаляване във възможно най-голяма степен на техническите и свързаните с графика рискове и произтичащите от тях разходи и осигуряване на устойчива надеждност на доставките, „Коперник“ следва да използва максимално предходните инвестиции на публичния сектор, както и промишления опит и компетентност, придобити посредством такива инвестиции в ГМОСС. Това следва да се отнася особено за повтарящите се компоненти за космическо и наземно оборудване, разработени от ЕКА и държавите участнички в рамките на космическия компонент на незадължителната програма ГМОСС с финансово участие на Съюза. В последния случай прибягването до процедура на договаряне без публикуване на обявление за поръчка или равностоен документ следва да бъде надлежно разгледано от възлагащия орган.

(33) За трайното постигане на целите на програма „Коперник“ е необходимо да се координират дейностите на различните партньори, участващи в програмата, и да се разработи, създаде и приведе в действие капацитет за предоставяне на услуги и извършване на наблюдения, който да отговаря на изискванията на ползвателите. Във връзка с това Комисията следва да бъде подпомагана от комитет (комитета „Коперник“), с цел да се осигури координацията на вноските от Съюза, държавите членки и международните организации, както и координацията с частния сектор по „Коперник“, като се използва възможно най-пълноценно съществуващият капацитет и се набелязват пропуските, които трябва да бъдат преодолени на равнището на Съюза. Комитетът следва също да подпомага Комисията при мониторинга на съгласуваното изпълнение на „Коперник“. Тъй като доброто публично управление изисква съгласувано управление на „Коперник“, ускорен процес на вземане на решения и равен достъп до информация, представителите на образуванията, на които са възложени задачи по изпълнението на бюджета, следва да могат да участват като наблюдатели в работата на комитета „Коперник“. По същите причини представителите на трети държави и на международни организации, сключили международно споразумение със Съюза, следва са могат да участват в работата на този комитет, при спазване на определени ограничения, свързани със сигурността, и в съответствие с условията, предвидени в едно такова споразумение. Тези представители не следва да имат право на участие при гласуването в комитета „Коперник“.

(34) Работата на образуванията, на които Комисията е делегирала изпълнението на задачи, следва да бъде измервана и чрез показатели за изпълнението. По този начин Европейският парламент и Съветът ще разполагат с информация за напредъка по изпълнение на операциите по „Коперник“ и на самата програма.

(35) Делегиран регламент (ЕС) № 1159/2013 на Комисията ([1]) определи условията за регистрация и лицензиране на ползвателите на ГМОСС и установи критериите за ограничаване на достъпа до специалните данни по ГМОСС и до информацията от услугите по ГМОСС.

(36) Данните и информацията, изготвяни в рамките на „Коперник“ следва да бъдат достъпни изцяло, свободно и безплатно при спазване на подходящи условия и ограничения, за да се насърчава тяхната употреба и обмен и да се укрепят европейските пазари за наблюдение на Земята, и по-специално секторът надолу по веригата, като по този начин се създадат условия за растеж и разкриване на работни места.

([1]) Делегиран регламент (ЕС) № 1159/2013 на Комисията от 12 юли 2013 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 911/2010 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската програма за мониторинг на Земята (ГМОСС) чрез определяне на условията за регистрация и лицензиране на ползвателите на ГМОСС и чрез установяване на критериите за ограничаване на достъпа до специалните данни по ГМОСС и до информацията от услугите по ГМОСС (ОВ L 309, 19.11.2013 г., стр. 1).

(37) Комисията следва да работи с доставчици на данни с цел договаряне на условия за лицензиране на данни на трети страни и улесняване на тяхното използване в рамките на „Коперник“, в съответствие с настоящия регламент и приложимите права на трети страни.

(38) Следва да се вземат предвид правата на достъп до данните от мисиите „Сентинел“ по програма „Коперник“, предоставени по космическия компонент на програма ГМОСС, така както са одобрени на 24 септември 2014 г. от програмния съвет на ЕКА за наблюдението на Земята.

(39) Тъй като „Коперник“ е гражданска програма под граждански контрол, приоритет следва да бъде придобиването на данни и създаването на информация, включително изображения с висока резолюция, които не представляват риск или заплаха за сигурността на Съюза или неговите държави членки. Въпреки това, тъй като част от данните по „Коперник“ и информацията по „Коперник“ може да изисква защита, за да се гарантира сигурното разпространение на такава информация, в обхвата на настоящия регламент, всички участници в „Коперник“ следва да осигурят степен на защита на класифицираната информация на ЕС, равностойна на предвиденото в правилата за сигурност, изложени в приложението към Решение 2001/844/ЕО, ЕОВС, Евратом ([1]) на Комисията, и в правилата за сигурност на Съвета, изложени в приложенията към Решение 2013/488/ЕС на Съвета ([2]).

(40) Тъй като част от данните по „Коперник“ и информацията по „Коперник“, включително изображения с висока резолюция, може да засегне сигурността на Съюза или неговите държави членки, в надлежно обосновани случаи Съветът следва да има правомощия да приема мерки за противодействие на рискове и заплахи за сигурността на Съюза или неговите държави членки.

(41) Съюзът следва да бъде собственик на всички материални и нематериални активи, създадени или разработени в рамките на „Коперник“. За да бъдат спазени напълно всички основни права във връзка със собствеността, следва да бъдат направени необходимите договорености със съществуващите собственици. Следва да се разбере, че разпоредбите относно собствеността върху нематериални активи, предвидени в настоящия регламент, не се прилагат за неимуществените права, които са непрехвърлими съгласно приложимото национално право. Тази собственост на Съюза не следва да засяга възможността Съюзът, в съответствие с настоящия регламент и когато това е целесъобразно с оглед всеки конкретен случай, да предоставя тези активи на трети страни или да се разпорежда с тях. По-конкретно Съюзът следва да може да прехвърля на трети страни права върху интелектуална собственост, произтичащи от работата по „Коперник“, в интерес на широкото използване на услугите по програмата от ползвателите надолу по веригата.

(42) Финансовите интереси на Съюза следва да бъдат защитени посредством пропорционални мерки през целия цикъл на разходите, включително чрез предотвратяване, разкриване и разследване на нередности, събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства, и когато е уместно, с административни и финансови санкции в съответствие с Финансовия регламент.

(43) Тъй като „Коперник“ е сложна програма, Комисията следва да бъде подпомагана от независими експерти от широк кръг заинтересовани участници, по-конкретно експерти, назначени от държавите членки по въпроси на сигурността, представители на съответните национални образувания, отговарящи за дейностите във връзка с космическото пространство и ползвателите на „Коперник“, като целта е предоставяне на необходимия технически и научен опит, гледни точки, обхващащи различни дисциплини и сектори, като се отчитат съществуващите инициативи в тази област на равнището на Съюза, на национално и регионално равнище.

(44) С цел да се осигурят еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент във връзка с приемането на годишната работна програма, на техническите спецификации за космическия компонент и компонента, свързан с предоставянето на услуги, аспектите, свързани със сигурността и на мерките за насърчаване на унифициран подход на държавите членки при използването на данни по „Коперник“ и информация по „Коперник“ и достъпа им до технологиите и развойната дейност във връзка с наблюдението на Земята, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([3]).

(45) Тъй като „Коперник“ е ориентирана към ползвателите, това изисква постоянно и ефективно участие от тяхна страна, особено при определянето и утвърждаването на изискванията във връзка с услугите. С цел повишаване на стойността за ползвателите, техният принос следва да се търси активно чрез провеждане на редовни консултации с крайните ползватели от публичния и частния сектор. За тази цел следва да се създаде работна група („Форум на ползвателите“), който да подпомага комитета „Коперник“ при определяне на нуждите на ползвателите, проверка на съответствието на услугите и координация на ползвателите от публичния сектор.

([1]) Решение 2001/844/ЕО, ЕОВС, Евратом на Комисията от 29 ноември 2001 г. за изменение на нейния процедурен правилник (ОВ L 317, 3.12.2001 г., стр. 1).

([2]) Решение 2013/488/ЕС на Съвета от 23 септември 2013 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицирана информация на ЕС (ОВ L 274, 15.10.2013 г., стр. 1).

([3]) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

(46) На Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) във връзка със изискванията относно данните, необходими за развитието на оперативните услуги, условията и процедурите във връзка с достъпа до, регистрацията и ползването на данни по „Коперник“ и информация по „Коперник“, специалните технически критерии, необходими с цел да се предотврати нарушаването на непрекъснатостта на потока от данни и по „Коперник“ и информация по „Коперник“, и критериите за ограничаване придобиването или разпространението на данни по „Коперник“ и информация по „Коперник“ поради противоречащи си права. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище. При подготовката и изготвянето на делегираните актове Комисията следва да осигури едновременното и своевременно предаване на съответните документи по подходящ начин на Европейския парламент и Съвета.

(47) Действията, финансирани по настоящия регламент, следва да подлежат на мониторинг и оценка, за да се даде възможност за корекции и нови насоки в развитието. По-специално, предмет на оценката следва да е въздействието на политиката относно данните по „Коперник“ и информацията по „Коперник“ върху заинтересованите участници, ползвателите надолу по веригата, влиянието ѝ върху бизнеса, както и върху националните и частните инвестиции в инфраструктури за наблюдение на Земята. Оценката следва също да обхване евентуалното участие на имащи отношение европейски агенции като например Европейската агенция за ГНСС. С цел оптимизиране на резултатите и извличане на ползи от знанията и експертния опит, натрупани през фазите на изпълнение на „Коперник“, следва да бъдат проучени нови организационни модели за бъдещо планиране, гарантиращи поемането на дългосрочен икономически ангажимент.

(48) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно създаването на „Коперник“, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, защото ще включва и общоевропейски капацитет и ще зависи от координираното предоставяне на услуги във всички държави членки, което е необходимо да бъде координирано на равнището на Съюза, а поради обхвата на действието може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

(49) С настоящия регламент се определя финансов пакет, който да съставлява основна референтна сума — по смисъла на точка 17 от Междуинституционалното споразумение от 2 декември 2013 г. между Европейския парламент, Съвета и Комисията относно бюджетната дисциплина сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление ([1]) — за Европейския парламент и за Съвета в хода на годишната бюджетна процедура.

(50) Уместно е срокът на финансиране по настоящия регламент да се съобрази с този, предвиден в Регламент (ЕС, Евратом) № 1311/2013. Поради това настоящият регламент следва да се прилага от 1 януари 2014 г.

(51) Необходимо е също Регламент (ЕС) № 911/2010 да се отмени, за да се създаде подходяща уредба за управление и финансиране и за да се осигури пълноценното функциониране на „Коперник“. Всяка мярка, приета въз основа на Регламент (ЕС) № 911/2010 следва да остане валидна с оглед гарантиране на непрекъснатост,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

Общи и финансови разпоредби

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава „Коперник“ — програма на Съюза за наблюдение и мониторинг на Земята („Коперник“), и се определят правилата за нейното изпълнение.

Член 2

Обхват

1. „Коперник“ е ориентирана към ползвателите гражданска програма под граждански контрол, която се основава на съществуващия национален и европейски капацитет и осигурява приемственост с дейностите, извършени по програмата „Глобален мониторинг на околната среда и сигурността“

([1]) ОВ C 373, 20.12.2013 г., стр. 1

2. „Коперник“ се състои от следните компоненти:

а) компонент, свързан с предоставянето на услуги, който осигурява предоставяне на информация в следните области: мониторинг на атмосферата, мониторинг на морската среда, мониторинг на земната повърхност, мониторинг на изменението на климата, управление на извънредни ситуации и сигурност;

б) космически компонент, гарантиращ устойчиво наблюдение от Космоса за областите на услугите, посочени в буква а);

в) *in situ* компонент, гарантиращ координиран достъп до наблюдения посредством инсталации, намиращи се на борда на летателни апарати, плавателни съдове и наземни инсталации за областите на услугите, посочени в буква а).

3. Между компонентите, посочени в параграф 2, се установяват подходящи връзки и взаимодействия.

Член 3

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1) „Специални мисии“ означава базирани в Космоса мисии за наблюдение на Земята, които ще бъдат използвани и осъществявани в рамките на програма „Коперник“, и по-специално мисиите „Сентинел“;

2) „Допринасящи мисии“ означава базирани в Космоса мисии за наблюдение на Земята, които предоставят за „Коперник“ данни, допълващи данните, получавани от специалните мисии;

3) „Данни от специални мисии“ означава космически данни за наблюдението на Земята от специални мисии, които ще бъдат използвани за програма „Коперник“;

4) „Данни от допринасящи мисии“ означава космически данни за наблюдението на Земята от допринасящи мисии, които са лицензирани или предвидени за използване в „Коперник“;

5) „*In situ* данни“ означава данни от наблюдения, получени от наземни датчици и датчици, намиращи се на борда на плавателни съдове и летателни апарати, както и референтни и допълнителни данни, които са лицензирани или предвидени за използване в „Коперник“;

6) „Данни и информация от трети страни“ означава данни и информация, генерирани извън обхвата на „Коперник“ и необходими за изпълнението на целите на програмата;

7) „Данни по Коперник“ означава данни от специални мисии, данни от допринасящи мисии и *in situ* данни;

8) „Информация по Коперник“ означава информация чрез предоставяните по „Коперник“ услуги, посочени в член 5, параграф 1, след обработване или моделиране на данни по „Коперник“;

9) „Ползватели на Коперник“ означава:

   а) Основни ползватели на „Коперник“: институции и органи на Европейския съюз, европейски, национални, регионални или местни власти, натоварени с определянето, осъществяването, прилагането или мониторинга на публична услуга или политика в областите, упоменати в член 2, параграф 2, буква а);

   б) ползватели от научноизследователската сфера: университети и други научноизследователски и образователни организации;

   в) търговски и частни потребители;

   г) благотворителни, неправителствени и международни организации.

Член 4

Цели

1. „Коперник“ допринася за постигането на следните общи цели:

а) мониторинг на Земята в подкрепа на опазването на околната среда и усилията в областта на гражданската защита и гражданската сигурност;

б) максимално увеличаване на социално-икономическите ползи и насърчаване използването на наблюдението на Земята в приложения и услуги, като с това се подкрепя на стратегията „Европа 2020“ и нейните цели за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, като се насърчава използването на наблюдението на Земята в приложения и услуги;

в) стимулиране развитието на конкурентоспособен европейски сектор за космически дейности и свързани с тях услуги и увеличаване в максимална степен на възможностите на европейските предприятия да разработват и предоставят иновативни системи и услуги за наблюдение на Земята;

г) осигуряване на самостоятелен достъп до познания в областта на околната среда и ключови технологии за наблюдение на Земята и геоинформационни услуги, като при това се осигурява възможност за Европа за постигане на самостоятелни решения и действия;

д) подпомагане и допринасяне към европейските политики и стимулиране на инициативи в световен мащаб като Глобалната мрежа от системи за наблюдение на Земята (GEOSS).

2. За да бъдат постигнати предвидените в параграф 1 общи цели, „Коперник“ си поставя следните специфични цели:

а) получаване на точни и надеждни данни и информация от ползвателите на „Коперник“, предоставяни на дългосрочна и устойчива основа, които позволяват да се извършват услугите, посочени в член 5, параграф 1, и отговарят на изискванията на основните ползватели на „Коперник“;

б) осигуряване на устойчив и надежден достъп до космически данни и информация от независим капацитет на Съюза за наблюдение на Земята със съгласувани технически спецификации и надграждане върху съществуващите европейски и национални активи и капацитет, допълвайки ги при необходимост;

в) предоставяне на устойчив и надежден достъп до *in situ* данни въз основа по-специално на съществуващия капацитет на европейско и национално равнище и на глобалните системи и мрежи за наблюдение.

3. Постигането на предвидените в параграфи 1 и 2 цели се измерва чрез следните показатели за резултатите:

а) данните по „Коперник“ и информацията по „Коперник“, предоставени на разположение съгласно съответните изисквания за нивото на предоставяне на обслужване в областта на околната среда, гражданската защита и гражданската сигурност;

б) повишено търсене на данни по „Коперник“ и информация по „Коперник“, измерено чрез увеличението на броя на ползвателите, чрез обема на данните, до които е осъществен достъп, и на информацията с добавена стойност посредством увеличения брой услуги надолу по веригата и чрез по-широкото разпространение сред държавите членки и Съюза;

в) използване на данните по „Коперник“ и информацията по „Коперник“ от институции и органи на Съюза, от международни организации и европейски, национални, регионални или местни власти, включително степента на използване от ползвателите и тяхната удовлетвореност, както и ползите, предоставяни на европейските общества;

г) навлизане на пазара, включително разрастване на съществуващите пазари и създаване на нови пазари и конкурентоспособност на европейските оператори надолу по веригата;

д) непрекъсната наличност на данни по „Коперник“, подпомагащи услугите по тази програма.

Член 5

Компонент на „Коперник“, свързан с предоставянето на услуги

1. Компонентът на „Коперник“, свързан с предоставянето на услуги, включва следните услуги:

а) услуга за мониторинг на атмосферата, която да предоставя информация за качеството на въздуха на европейско равнище и за химичния състав на атмосферата в световен мащаб. По-специално чрез нея се предоставя информация за системите за мониторинг на качеството на въздуха, управлявани в местен и национален мащаб, и се допринася за мониторинга на климатичните променливи, зависещи от химичния състав на атмосферата, включително, когато е възможно, взаимодействието с горското покритие;

б) услуга за мониторинг на морската среда, която да предоставя информация за състоянието и динамиката от физическа гледна точка на океанските и морските екосистеми на равнището на световния океан и на европейските регионални морски области, в подкрепа на морската безопасност, принос към мониторинга на отпадъчните потоци, на морската среда, крайбрежните и полярните региони и на морските ресурси, както и метеорологичните прогнози и мониторинга на климата;

в) услуга за мониторинг на земната повърхност, която да предоставя информация за земеползването и земната покривка, криосферата, изменението на климата и биогеофизичните променливи, включително тяхната динамика, в подкрепа на мониторинга на околната среда на световно и местно равнище по отношение на биологичното разнообразие, почвата, вътрешните водни басейни и крайбрежните води, горите и растителността и природните ресурси, както и в подкрепа на общото изпълнение на политиките в областта на околната среда, селското стопанство, развитието, енергетиката, градоустройството, инфраструктурата и транспорта;

г) услуга в областта на изменението на климата, която да предоставя информация, насочена към увеличаване на базата от знания в подкрепа на политиките за адаптиране и смекчаване на последиците. Тя допринася по-специално за предоставянето на данни за съществени климатични променливи, анализи и прогнози за климата, както и показатели за климата във времеви и пространствен аспект, които са от значение за стратегиите за адаптиране и смекчаване на последиците в различните сектори и области от обществен интерес в рамките на Съюза;

д) услуга за управление на извънредни ситуации, която да предоставя информация, необходима за предприемане на ответни действия при извънредни ситуации във връзка с различни бедствия, включително метеорологични рискове, геофизични рискове, умишлено или случайно предизвикани от човека бедствия и други хуманитарни бедствия, както и за дейности по предотвратяване, изграждане на готовност, реакция и възстановителни дейности;

е) услуга за сигурност, която да предоставя информация в подкрепа на действията във връзка с предизвикателствата пред Европа в областта на гражданската сигурност, като по този начин повишава капацитета за предотвратяване на кризи, готовност и реакция, по-специално с оглед на граничното и морското наблюдение, но също така оказва подкрепа за външната дейност на Съюза, без да се засягат споразуменията за сътрудничество, които могат да бъдат сключени между Комисията и различни органи в областта на общата външна политика и политика на сигурност, по-специално Сателитния център на Европейския съюз.

2. Предоставянето на услугите, посочени в параграф 1, се извършва при отчитане на принципите на субсидиарност и пропорционалност и по разходно ефективен и децентрализиран начин, когато това е целесъобразно, като се интегрират на европейско равнище съществуващите в държавите членки космически и референтни данни, *in situ* данни и капацитет, като при това се избягва дублирането. Избягва се придобиването на нови данни, които дублират съществуващите източници, освен ако използването на съществуващи или подлежащи на надграждане масиви от данни е технически неосъществимо, свързано е с големи разходи или е своевременно невъзможно.

Услугите са свързани с въвеждането на системи за строг контрол на качеството и предоставят информация за нивото на услугата, включително наличност, надеждност, качество и своевременност.

3. За да се гарантира развитието на посочените в параграф 1 услуги и тяхното приложение в публичния сектор, се предприемат и следните дейности:

а) развойни дейности, насочени към подобряване на качеството и ефикасността на услугите, включително тяхното развитие и приспособяване, към предотвратяване или смекчаване на оперативните рискове, както и оползотворяване на полезните взаимодействия със свързани дейности, като по „Хоризонт 2020“;

б) спомагателни дейности, включващи мерки за насърчаване използването и възприемането на данните по „Коперник“ и информацията по „Коперник“ от:

i) публични органи, на които е възложено определянето, изпълнението, осигуряването на изпълнението или мониторинга на обществена услуга или на политика в областите, посочени в параграф 1. Това включва изграждането на капацитет и разработването на стандартни процедури и инструменти за интегриране на данните по „Коперник“ и информацията по „Коперник“ в работните потоци на ползвателите;

ii) други ползватели и приложения надолу по веригата. Това включва дейности за осведомяване, обучение и разпространение.

Член 6

Космически компонент на „Коперник“

1. Космическият компонент на „Коперник“ осигурява космически наблюдения, които са насочени преди всичко към услугите, посочени в член 5, параграф 1.

2. Космическият компонент на „Коперник“ се изразява в специални мисии и данни от допринасящи мисии и включва следните дейности:

а) осигуряване на космически наблюдения, включително:

i) приключване, поддръжка и функциониране на специалните мисии, включително определяне на задачите на спътниците, мониторинг и контрол на спътниците, приемане, обработване, архивиране и разпространение на данни и постоянно калибриране и валидиране;

ii) осигуряване на *in situ* данни за калибриране и валидиране на наблюденията на специалните мисии;

iii) осигуряване, архивиране и разпространение на данни от допринасящи мисии, които допълват данните от специални мисии;

б) дейности в отговор на променящите се потребности на ползвателите, включително:

i) установяване на пропуските в наблюдението и изготвяне на спецификации за нови специални мисии въз основа на изискванията на ползвателите;

ii) осъществяване на развойна дейност с цел модернизиране и допълване на специалните мисии, включително проектиране и възлагане на обществени поръчки за нови елементи на съответната космическа инфраструктура;

в) защита на спътниците срещу риск от сблъсък като се взема предвид рамката за подкрепа на космическото наблюдение и проследяване;

г) безопасно извеждане от експлоатация на сателитите в края на жизнения им цикъл.

Член 7

„*In situ* компонент на „Коперник“

1. *In situ* компонентът на програма „Коперник“ осигурява достъп до *in situ* данни, които са насочени преди всичко към услугите по „Коперник“, посочени в член 5, параграф 1.

Той включва следните дейности:

а) предоставяне на *in situ* данни за оперативните услуги, включително *in situ* данни на трети страни на международно ниво въз основа на съществуващия капацитет;

б) координиране и хармонизиране на събирането и предоставянето на *in situ* данни;

в) оказване на техническа помощ на Комисията относно изискванията спрямо данните от *in situ* наблюдения за нуждите на услугите;

г) сътрудничество с *in situ* оператори с цел насърчаване на последователността в развойните дейности, свързани с *in situ* наблюдателната инфраструктура и мрежи;

д) установяване на пропуските в наблюденията *in situ*, които не могат да бъдат преодолени чрез съществуващата инфраструктура и мрежи, включително в глобален мащаб, като същевременно се зачита принципът на субсидиарност.

2. Данните *in situ* се използват в програмата „Коперник“ в съответствие с приложимите права на трети страни, включително правата на държавите членки, и приложимите ограничения върху използването или повторното разпространение.

3. В съответствие с член 58, параграф 1, буква в) от Финансовия регламент Комисията може да възложи, изцяло или частично, дейностите по *in situ* компонента на операторите на услуги, посочени в член 11, параграф 1 от настоящия регламент, или, когато е необходима цялостна координация — на Европейската агенция за околната среда.

Член 8

Финансов пакет

1. Финансовият пакет за изпълнение на дейностите, посочени в членове 5, 6 и 7, е в размер на 4 291,48 милиона евро по текущи цени за периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г.

2 Посочената в параграф 1 сума се разбива на следните категории разходи по текущи цени:

а) за дейностите по членове 5 и 7 — 897,415 милиона евро;

б) за дейностите по член 6 — 3 394,065 милиона евро, включително максимален размер на средствата от 26,5 милиона евро за дейностите по член 6, параграф 2, буква в).

3. Комисията може да преразпределя средства от една категория разходи, както е установено в параграф 2, букви а) и б), към друга, като таванът е 10 % от сумата, посочена в параграф 1. Когато преразпределянето достигне кумулативна сума, надхвърляща 10 % от сумата, посочена в параграф 1, Комисията се консултира с комитета „Коперник“ в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 30, параграф 3.

4. Лихвите от предварителното финансиране, предоставено на образуванията, отговарящи непряко за изпълнението на бюджета, се разпределят за дейностите, които са предмет на споразумение за делегиране на правомощия или на договор между Комисията и съответното образувание. В съответствие с принципа на добро финансово управление образуванията, отговарящи непряко за изпълнението на бюджета, откриват сметки, които да дават възможност да се установяват средствата и съответните лихви.

5. Годишните бюджетни кредити се разрешават от Европейския парламент и Съвета в границите на многогодишната финансова рамка. Бюджетните задължения за дейности, които се осъществяват в период, по-дълъг от една финансова година, могат да се разпределят за няколко години под формата на годишни вноски.

6. С отпуснатите финансови средства за „Коперник“ могат да се покриват също разходи, свързани с дейности по подготовка, мониторинг, контрол, одит и оценка, които са пряко необходими за управлението на „Коперник“ и за постигането на нейните цели, по-специално проучвания, срещи, информационни и комуникационни дейности, както и разходи, свързани с ИТ мрежи, насочени към обработка на информация и обмен на данни.

7. Комисията може да възложи изпълнението на „Коперник“ на образуванията, посочени в член 58, параграф 1, буква в) от Финансовия регламент. Когато бюджетът на „Коперник“ се изпълнява посредством непряко управление въз основа на член 10, параграф 3 или член 11, параграф 1, се прилагат правилата относно обществените поръчки на образуванията, на които са възложени задачи по изпълнението на бюджета, доколкото това е позволено съгласно член 60 от Финансовия регламент. Необходимите специфични корекции на тези правила, както и споразуменията за продължаване на съществуващите договори се определят в съответните споразумения за делегиране.

ГЛАВА II

Управление на „Коперник“

Член 9

Роля на Комисията

1. Комисията носи цялостна отговорност за „Коперник“ и за координирането на различните ѝ компоненти. Тя управлява разпределяните по настоящия регламент средства и извършва надзор върху изпълнението на „Коперник“, включително определянето на приоритетите, участието на ползвателите, стойността, графика, изпълнението и възлагането на обществени поръчки.

2. Комисията ръководи, от името на Съюза и в своята сфера на компетентност, дейността в областта на отношенията с трети държави и международни организации, като осигурява координацията между „Коперник“ и дейностите на национално и международно равнище и на равнището на Съюза.

3. Комисията улеснява координирането на вноските от държавите членки, предназначени за оперативното предоставяне на услугите и за дългосрочното наличие на необходимите данни от наблюдения.

4. Комисията оказва подкрепа за подходящо развитие на услугите по програма „Коперник“ и осигурява взаимно допълване, съгласуваност и връзки между „Коперник“ и други имащи отношение политики, инструменти, програми и действия на Съюза, за да се гарантира, че тези политики, инструменти, програми и действия се възползват от услугите по „Коперник“.

5. Комисията насърчава наличието на дългосрочна стабилна инвестиционна среда и консултира заинтересованите страни при вземането на решение за промяна на продукти, произтичащи както от данните, така и от информационните услуги по „Коперник“, обхванати от настоящия регламент.

6. Комисията взема необходимите мерки, които да гарантират, че всяко образувание, натоварено със задачи по изпълнението, предоставя услугите си на всички държави членки.

7. Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 31 във връзка с установяването на изискванията спрямо данните, необходими за развитие на компонента на „Коперник“, свързан с предоставянето на услуги, посочен в член 5, параграф 1.

8. Комисията приема актове за изпълнение в съответствие с процедурата по разглеждане посочена в член 30, параграф 4, относно:

а) техническите спецификации за посочения в член 5, параграф 1 компонент на „Коперник“, свързан с предоставянето на услуги, по отношение на изпълнението му;

б) техническите спецификации за посочения в член 6 космически компонент на „Коперник“ по отношение на неговото изпълнение и развитие въз основа на изискванията на ползвателите.

9. Комисията предоставя своевременно на държавите членки и на Европейския парламент цялата необходима информация, свързана с програма „Коперник“, по-конкретно по отношение на управлението на риска, общата стойност, годишните оперативни разходи за всеки съществен елемент от инфраструктурата на „Коперник“, графика и изпълнението, възлагането на обществени поръчки и оценката на управлението на правата върху интелектуалната собственост.

Член 10

Роля на Европейската космическа агенция

1. Комисията сключва споразумение за делегиране с ЕКА), с което ѝ възлага следните задачи:

а) да осигурява техническата координация на космическия компонент на „Коперник“;

б) да определи цялостната системна архитектура на космическия компонент на „Коперник“ и неговото развитие въз основа на изискванията на ползвателите, съгласувани от Комисията;

в) да управлява разпределените средства;

г) да осигурява процедурите за мониторинг и контрол;

д) да разработва нови специални мисии;

е) да възлага обществени поръчки за повтарящи се специални мисии;

ж) да управлява специалните мисии с изключение на управляваните от Европейската организация за разработване на метеорологични спътници (EUMETSAT) по параграф 2 от настоящия член;

з) да координира схема за достъп на услугите по „Коперник“ до данни от допринасящи мисии;

и) да възлага обществени поръчки за право на достъп и да договаря условията за използване на сателитни данни за търговски цели, необходими за услугите по „Коперник“, посочени в член 5, параграф 1.

2. Комисията сключва споразумение за делегиране с EUMETSAT, с което ѝ възлага да отговаря за управлението на специални мисии и да предоставя достъп до данни от допринасящи мисии съобразно своя мандат и експертен опит.

3. Споразумението за делегиране с ЕКА и EUMETSAT се сключва въз основа на решение за делегиране на правомощия, прието от Комисията съгласно член 58, параграф 1, буква в) от Финансовия регламент.

4. В съответствие с член 60 от Финансовия регламент ЕКА и EUMETSAT действат, по целесъобразност, като възлагащи органи със способност за вземане на решения по отношение на извършването и координирането на възложените им задачи за възлагане на обществени поръчки.

5 Доколкото е необходимо за делегираните задачи и делегираното изпълнение на бюджета, в споразуменията за делегиране се определят общите условия за управление на средствата, поверени на ЕКА и EUMETSAT, и по целесъобразност се взема под внимание дългосрочният сценарий на ЕКА. По-специално в тях се определят дейностите, които трябва да се изпълняват по отношение на развитието и експлоатацията на космическия компонент на „Коперник“ и възлагането на обществени поръчки във връзка с него, съответното финансиране, процедурите за управление и мерките за наблюдение и контрол, мерките, приложими при неточно изпълнение на договорите по отношение на разходите, графика и постигнатите резултати и възлагането на обществени поръчки, както и правилата по отношение на собствеността върху всички материални и нематериални активи.

6. Мерките за наблюдение и контрол предвиждат по-специално система за прогнозиране на разходите, системно информиране на Комисията за разходите и графика, а при разминаване между предвидения бюджет, изпълнението и графика — корективни действия, за да се гарантира изпълнението на дейностите в рамките на отпуснатия бюджет.

7. С комитета „Коперник“, се провеждат консултации по отношение на решението за делегиране, посочено в параграф 3 от настоящия член, в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 30, параграф 3. Комитетът „Коперник“ бива информиран предварително за споразуменията за делегиране, които трябва да се сключат от Съюза, представляван от Комисията, с ЕКА и EUMETSAT.

8. Комисията информира комитета „Коперник“ за резултатите от оценката на процедурите за възлагане на обществени поръчки и за договорите с образувания от частния сектор, които ЕКА и EUMETSAT трябва да сключат, включително информацията, свързана с договорите за подизпълнение.

Член 11

Оператори на услуги

1. Посредством споразумения за делегиране или договорни споразумения Комисията може да възлага изпълнението на задачите по компонента, свързан с предоставянето на услуги, когато това е надлежно обосновано от особеното естество на действието и наличния специфичен експертен опит, мандат, капацитет за експлоатация и управление, *inter alia* на следните образувания:

а) Европейската агенция за околната среда;

б) Европейската агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите — членки на Европейския съюз (Frontex);

в) Европейската агенция по морска безопасност;

г) Сателитния център на Европейския съюз (SATCEN);

д) Европейския център за средносрочна прогноза за времето;

е) други имащи отношение европейски агенции, обединения или консорциуми на национални органи.

Споразуменията за делегиране с операторите на услуги се сключват въз основа на решение за делегиране на правомощия, прието от Комисията съгласно член 58, параграф 1, буква в) от Финансовия регламент.

2. При избора на образуванията, посочени в параграф 1, надлежно се взема предвид икономическата ефективност от възлагането на тези задачи и отражението върху управленската структура на образуванията, както и върху техните финансови и човешки ресурси.

3. С комитета „Коперник“ се провеждат консултации по отношение на решението за делегиране, посочено в параграф 1 от настоящия член, в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 30, параграф 3. Комитетът по „Коперник“ бива информиран предварително за споразуменията за делегиране, които трябва да се сключат от Съюза, представляван от Комисията, и от операторите на услуги.

Член 12

Работна програма на Комисията

1. Комисията приема чрез акт за изпълнение годишна работна програма за „Коперник“ в съответствие с член 84 от Финансовия регламент.

2 Годишната работна програма съдържа план за изпълнение, в който подробно са изложени действия, отнасящи се до компонентите на „Коперник“, посочени в членове 5, 6 и 7, и е ориентирана към бъдещето, като отчита променящите се потребности на ползвателите и технологичното развитие.

3. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 30, параграф 4 от настоящия регламент.

Член 13

Сътрудничество с държавите членки

1. Комисията си сътрудничи с държавите членки за подобряване на обмена на данни и информация помежду им и насърчава развитието на разпространението на данни на регионално и местно равнище. Комисията се стреми да направи необходимото за това изискваните данни и информация да бъдат на разположение на „Коперник“. Допринасящите мисии, обслужващата инфраструктура и *in situ* инфраструктурата на държавите членки представляват съществен принос към програмата.

2. Чрез актове за изпълнение Комисията може да приема мерки за насърчаване използването на данни по „Коперник“ и информация по „Коперник“ от държавите членки, както и за подкрепа на достъпа им до технологиите и развойната дейност във връзка с наблюдението на Земята. Тези мерки не може да оказват въздействие, което води до нарушаване на свободната конкуренция. Актовете за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 30, параграф 4.

ГЛАВА III

Обществени поръчки

РАЗДЕЛ I

Общи разпоредби, приложими за обществени поръчки

Член 14

Общи принципи

Без да се засягат член 8, параграф 7 и мерките, необходими за защита на основните интереси във връзка със сигурността на Съюза или обществената сигурност или за спазване на изискванията на Съюза във връзка с контрола върху износа, към „Коперник“ се прилага Финансовият регламент, и по-специално принципите за свободен достъп и лоялна конкуренция по цялата верига на промишлени доставки, за осъществяване на процедурите за възлагане на обществени поръчки въз основа на прозрачна и своевременна информация, за ясно съобщаване на приложимите правила към обществените поръчки и към критериите за подбор и възлагане на обществените поръчки и за всяка друга съответна информация, която дава равни възможности за всички потенциални оференти.

Член 15

Специфични цели

При процедурата за възлагане на обществени поръчки възлагащите органи преследват следните цели при своите покани за представяне на оферти:

а) насърчаване в целия Съюз на възможно най-широко и най-отворено участие от страна на всички икономически оператори, и по-специално на нови стопански субекти и МСП, включително чрез стимулиране на договарянето с подизпълнители от страна на участниците в тръжните процедури;

б) избягване на възможни злоупотреби с господстващо положение и на зависимостта от само един доставчик;

в) използване на предходните инвестиции на публичния сектор и на извлечените поуки, както и на промишления опит и компетентности, като същевременно се гарантира, че се спазват правилата за конкурентно възлагане на обществени поръчки;

г) търсене, по целесъобразност, на повече от един източник с оглед осигуряване на по-добър цялостен контрол върху „Коперник“ и свързаните с това разходи и график;

д) отчитане по целесъобразност на общите разходи за целия полезен жизнен цикъл на продукта, услугите или работата, предмет на тръжната процедура.

РАЗДЕЛ II

Специални разпоредби, приложими за обществени поръчки

Член 16

Създаване на условия за лоялна конкуренция

Възложителят предприема подходящите мерки за създаване на условия за лоялна конкуренция, когато предходно участие на даден икономически оператор в дейности във връзка с тези, които са обект на обществената поръчка:

а) може да предостави на дадения икономически оператор значителни предимства от гледна точка на информираността и поради това може да породи опасения относно равното третиране, или

б) засяга обичайните условия на конкуренция или безпристрастността и обективността при възлагането на обществените поръчки или изпълнението на договорите.

Тези мерки не трябва да нарушават конкуренцията, равното третиране или поверителността на събраната информация относно предприятията, техните търговски отношения и структурата на разходите им. Във връзка с това при тези мерки се отчитат естеството и условията на предвиждания договор.

Член 17

Сигурност на информацията

В случай на договори, които включват, изискват и/или съдържат класифицирана информация, възлагащият орган уточнява в тръжната документация мерките и изискванията, необходими за гарантиране сигурността на информацията на изискваното равнище.

Член 18

Надеждност на доставките

Възлагащият орган уточнява в тръжната документация изискванията си, свързани с надеждността на доставките и с предоставянето на услуги по изпълнението на договора.

Член 19

Обществени поръчки с условни етапи

1. Възлагащият орган може да възложи договор под формата на обществена поръчка с условни етапи.

2. Договорът за обществена поръчка с условни етапи съдържа един фиксиран етап с бюджетно задължение, което поражда окончателен ангажимент по отношение на извършването на дейностите, доставките или услугите, предмет на обществената поръчка за този етап, и един или повече условни етапи както от гледна точка на бюджета, така и на изпълнението. В тръжната документация се посочват конкретните характеристики на обществената поръчка с условни етапи. В нея по-конкретно се определят предметът на обществената поръчка, стойността или начините за определянето ѝ и договореностите за предоставянето на дейности, доставки и услуги на всеки етап.

3. Задълженията на фиксирания етап са част от едно съгласувано цяло, също както и задълженията на всеки условен етап, като се вземат под внимание задълженията на предишните етапи.

4. Изпълнението на всеки условен етап подлежи на решение на възлагащия орган, което се свежда до знанието на изпълнителя в съответствие с договора. Когато даден условен етап е потвърден със закъснение или не е потвърден, изпълнителят може да получи обезщетение за изчакването или неизпълнението, ако договорът за обществената поръчка предвижда това и при условията, определени в него.

5. Когато по отношение на определен етап възлагащият орган установи, че дейностите, доставките или услугите, договорени за този етап, не са извършени, той може да поиска обезщетение и да прекрати договора, ако договорът за обществената поръчка предвижда това и при условията, определени в него.

Член 20

Обществени поръчки със стойност въз основа на действително направените разходи за изпълнение

1. Възлагащият орган може да избере обществена поръчка със стойност, която е изцяло или частично формирана въз основа на действително направените разходи за изпълнение, в рамките на определен таван и при условията по параграф 2.

Стойността, която се заплаща за такива договори, представлява възстановяване на всички преки разходи, направени от изпълнителя във връзка с изпълнението на договора, като разходи за труд, материали, консумативи и използване на оборудване и инфраструктура, необходими за изпълнението на договора. Към тези разходи се добавя фиксирана сума за покриване на непреките разходи и печалбата или сума за покриване на непреките разходи и стимулираща добавка в зависимост от изпълнението на целите по отношение на резултатите и графика за изпълнение.

2. Възлагащият орган може да избере да сключи договор със стойност, която е изцяло или частично формирана въз основа на действително направените разходи за изпълнение, когато обективно е невъзможно точно да се определи твърда стойност и ако може обосновано да се покаже, че такава твърда стойност би била неестествено висока поради несигурността във връзка с изпълнението на обществената поръчка, тъй като:

а) обществената поръчка има много сложни характеристики или характеристики, изискващи използването на нова технология, и поради това е свързана със значителен брой технически рискове, или

б) дейностите, които са обект на договора за обществената поръчка, поради оперативни съображения трябва да започнат веднага, макар все още да не е възможно окончателно да се определи твърда стойност, понеже съществуват значителни рискове или изпълнението на договора зависи отчасти от изпълнението на други договори.

3. Таванът за договор със стойност, която е изцяло или частично формирана въз основа на действително направените разходи за изпълнение, е максималната стойност, която може да се заплати. Той може да се надвиши само в надлежно обосновани изключителни случаи и с предварителното съгласие на възлагащия орган.

4. В тръжната документация в процедура за възлагане на обществена поръчка със стойност, която е изцяло или частично формирана въз основа на действително направените разходи за изпълнение, се уточняват:

а) видът обществена поръчка, т.е. дали е обществена поръчка със стойност, която е изцяло или частично формирана въз основа на действително направените разходи за изпълнение, в рамките на даден таван;

б) при обществена поръчка със стойност, която е частично формирана въз основа на действително направените разходи за изпълнение — елементите от договора, за които стойността се определя въз основа на действително направените разходи за изпълнение;

в) общият размер на тавана;

г) критериите за подбор, които трябва да дават възможност за оценка на достоверността на предвидения бюджет, възстановимите разходи, механизмите за определяне на тези разходи и печалбата, посочени в офертата;

д) видът на добавената сума по параграф 1, която трябва да се прилага към преките разходи;

е) правилата и процедурите за допустимостта на разходите, предвидени от участника в тръжната процедура за изпълнението на договора, при спазване на принципите по параграф 5;

ж) счетоводните правила, които трябва да спазват участниците в тръжните процедури;

з) при трансформиране на договор със стойност, която е частично формирана въз основа на действително направените разходи за изпълнение, в договор с твърда и окончателна стойност — условията за трансформирането.

5. Декларираните от изпълнителя разходи при изпълнението на договор със стойност, която е изцяло или частично формирана въз основа на действително направените разходи за изпълнение, са допустими само ако:

а) са действително направени по време на срока на договора, с изключение на разходите за оборудване, инфраструктура и дълготрайни нематериални активи, необходими за изпълнението на договора, които могат да се считат за допустими за цялата им покупна цена;

б) са посочени в общия проектобюджет, който може да бъде преразгледан чрез изменения на първоначалния договор;

в) са необходими за изпълнението на договора;

г) произтичат от изпълнението на договора и са направени във връзка с него;

д) са установими, проверими и вписани в счетоводните документи на изпълнителя и са определени в съответствие със счетоводните стандарти, посочени в документацията за участие в процедурата за възлагане на обществена поръчка и в договора;

е) отговарят на изискванията на приложимото данъчно и социално законодателство;

ж) не представляват дерогация от условията на договора;

з) са приемливи, обосновани и отговарят на изискванията за добро финансово управление, по-специално от гледна точка на икономичността и ефикасността.

Изпълнителят е отговорен за осчетоводяването на разходите си, както и за правилното водене на счетоводната си документация или на който и да е друг документ, необходим за доказване, че разходите, които иска да му се възстановят, са направени и отговарят на принципите на настоящия член. Разходите, които не могат да бъдат обосновани от изпълнителя, се считат за недопустими и тяхното възстановяване се отказва.

6. Възлагащият орган е отговорен за следните задачи с цел осигуряване на правилното изпълнение на договорите със стойност въз основа на действително направените разходи за изпълнение:

а) определя възможно най-реалистичен таван, който да дава възможност за гъвкавост с оглед отчитане на техническите трудности;

б) трансформира договор със стойност, която е частично формирана въз основа на действително направените разходи за изпълнение, в договор с твърда и окончателна стойност веднага щом е възможно да се определи такава твърда и окончателна стойност при изпълнението на договора. За целта той определя условията за трансформиране на договор със стойност въз основа на действително направените разходи за изпълнение в договор с твърда и окончателна стойност;

в) прилага мерки за наблюдение и контрол, с които се установява по-конкретно система за прогнозиране на очакваните разходи;

г) определя принципите, инструментите и процедурите, които са целесъобразни за изпълнението на договорите, по-конкретно за установяване и проверка на допустимостта на разходите, заявени от изпълнителя или неговите подизпълнители при изпълнението на договора, и за внасянето на изменения към договора;

д) проверява дали изпълнителят и подизпълнителите му спазват счетоводните правила, посочени в договора, и задължението да представят счетоводни документи, които следва да дават вярна и точна представа за отчетите;

е) прави необходимото за гарантиране ефективността на принципите, инструментите и процедурите по буква г) през целия срок на изпълнение на договора.

Член 21

Промени

Възлагащият орган и изпълнителите могат да въведат промени в договора чрез изменение, при условие че то отговаря едновременно на следните условия:

а) не променя предмета на договора;

б) не нарушава икономическото равновесие на договора;

в) не добавя условия, които ако бяха съществували първоначално в документацията за обществената поръчка, биха дали възможност да се приемат участници, различни от тези, които са били допуснати, или да се приеме оферта, различна от първоначално приетата.

Член 22

Възлагане на подизпълнители

1. Възлагащият орган изисква от оферента да възложи подизпълнение на част от поръчката чрез конкурентно възлагане на подходящите нива на подизпълнение на дружества, които не са част от групата, към която оферентът принадлежи, по-специално на нови стопански субекти и МСП.

2. Възлагащият орган уточнява изискваната част от договора, която да бъде възложена на подизпълнители, под формата на диапазон, ограничен от минимален и максимален процент. Възлагащият орган гарантира, че този процент е пропорционален и взема под внимание естеството на съответния сектор на дейност, и по-специално на условията за конкуренция и наблюдавания промишлен потенциал.

3. Ако участникът посочи в своята оферта, че не възнамерява да отстъпва на подизпълнител никакъв дял от поръчката или пък да отстъпи дял, по-малък от диапазона, посочен в параграф 2, той посочва на възлагащия орган причините за това. Възлагащият орган предоставя тази информация на Комисията.

4. Възлагащият орган може да отхвърли подизпълнителите, избрани от кандидата на етапа на процедурата за възлагане на основната обществена поръчка или от участника, избран за изпълнител на договора. Той обосновава писмено този отказ, който може да се основава само на критериите, приложени за подбора на участниците за основната обществена поръчка.

ГЛАВА IV

Политика в областта на данните и сигурността

Член 23

Политика в областта на данните по „Коперник“ и информацията по „Коперник“

1. Политиката в областта на данните по „Коперник“ и информацията по „Коперник“ за действията, финансирани по „Коперник“, е в подкрепа на целите, посочени в член 4, и на следните цели:

а) стимулиране на използването и споделянето на данните по „Коперник“ и информацията по „Коперник“;

б) укрепване на европейските пазари за наблюдение на Земята, по-специално сектора надолу по веригата, с оглед създаването на възможности за растеж и разкриване на работни места;

в) принос към устойчивото и непрекъснато предоставяне на данни по „Коперник“ и информация по „Коперник“;

г) подкрепа на европейските научноизследователски, технологични и иновационни общности.

2. Данните от специални мисии и информацията по „Коперник“ се предоставят чрез платформи за разпространение на данни по „Коперник“ съгласно предварително определени технически условия, изцяло, свободно и безплатно при спазване на следните ограничения:

а) лицензионните условия във връзка с данни и информация, принадлежащи на трети страни;

б) форматите, характеристиките и средствата за разпространение;

в) интересите в областта на сигурността и външните отношения на Съюза или на неговите държави членки;

г) риска от нарушаване на дейността на системата за изготвяне на данни по „Коперник“ и информация по „Коперник“ по причини, свързани с безопасността, или по технически причини.

д) осигуряването на надежден достъп до данни по „Коперник“ и информация по „Коперник“ за европейските ползватели.

Член 24

Условия и ограничения при достъпа и използването на данните по „Коперник“ и информацията по „Коперник“

1. При зачитане на провежданите от трети страни политики в областта на данните и информацията и без да се засягат правилата и процедурите, приложими за космическата инфраструктура и *in situ* инфраструктурата под национален контрол или под контрол на международни организации, Комисията може да приема делегирани актове в съответствие с член 31, отнасящи се до:

а) условията и процедурите във връзка с достъпа до данни по „Коперник“ и информация по „Коперник“, тяхната регистрация и ползване, включително по отношение на средствата за разпространение;

б) специалните технически критерии, необходими с цел да се предотврати нарушаването на непрекъснатостта на потока от данни по „Коперник“ и информация по „Коперник“, включително приоритета при достъп;

в) критериите и процедурите за ограничаване придобиването или разпространението на данни по „Коперник“ и информация по „Коперник“ поради противоречащи си права.

2. При зачитане на провежданите от трети страни политики в областта на данните и информацията и без да се засягат правилата и процедурите, приложими за космическата инфраструктура и *in situ* инфраструктурата под национален контрол или под контрол на международни организации, Комисията може да приема мерки в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 30, параграф 4, отнасящи се до:

а) техническите спецификации за предаването и използването на данни от специални мисии, предавани до приемателни станции или чрез специални широколентови връзки до станции, които не са част от „Коперник“;

б) техническите спецификации за архивиране на данни по „Коперник“ и информация по „Коперник“.

3. Комисията определя съответните условия и процедури за лицензиране за данните от специални мисии и информацията по програма „Коперник“ и за предаването на спътникови данни до приемателни станции или чрез специални широколентови връзки до станции, които не са част от „Коперник“, в съответствие с настоящия регламент и приложимите права на трети страни.

Член 25

Защита на интересите в областта на сигурността

1. Комисията прави оценка на рамката за сигурност на „Коперник“, като взема предвид посочените в член 4 цели. За да постигне това, Комисията извършва оценка на необходимите мерки за сигурност, които трябва да са насочени към избягване на всякакви рискове или заплахи за интересите или сигурността на Съюза или неговите държави членки, по-специално за да гарантира съответствие с принципите, предвидени в Решение 2001/844/ЕО и Решение 2013/488/ЕС.

2. Въз основа на оценката, посочена в параграф 1, Комисията, посредством актове за изпълнение, определя необходимите технически спецификации във връзка със сигурността за „Коперник“, Актовете за изпълнение се приемат н съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 30, параграф 4.

3. При определянето на техническите спецификации на рамката за сигурност, посочена в параграф 2, Комисията може да се подпомага от независими експерти от държавите членки.

4. Независимо от параграф 2, Съветът приема мерки, които да се прилагат, когато сигурността на Съюза или неговите държави членки може да бъде засегната от данни и информация, предоставени по „Коперник“.

5. Когато в рамките на „Коперник“ се създава или обработва класифицирана информация на ЕС, всички участници осигуряват степен на защита, равностойна на предвиденото в правилата, изложени в приложението към Решение 2001/844/ЕО и в приложенията към Решение 2013/488/ЕС.

ГЛАВА V

РАЗНИ

Член 26

Международно сътрудничество

1. Следните държави или международни организации могат да участват в „Коперник“ въз основа на подходящи споразумения:

а) държавите от Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ), които са договарящи се страни по Споразумението за ЕИП, в съответствие с условията, установени в Споразумението за ЕИП;

б) страните кандидатки, както и потенциални кандидатки, в съответствие с конкретните рамкови споразумения или протокол към споразумение за асоцииране за установяване на общите принципи и условия за участие на тези държави в програми на Съюза;

в) Конфедерация Швейцария, други трети държави, различни от посочените в букви а) и б), и международни организации в съответствие със споразуменията, сключени от Съюза с такива трети държави или международни организации съгласно член 218 от ДФЕС, в които се определят условията и подробните правила за тяхното участие.

2. Държавите или международните организации, посочени в параграф 1, могат да предоставят финансова подкрепа или непарични вноски за „Коперник“. Тази финансова подкрепа и тези вноски се разглежда като външни целеви приходи в съответствие с член 21, параграф 2 от Финансовия регламент и са допустими по реда и условията на споразумението, сключено със съответната трета държава или международна организация.

3. Програма „Коперник“ може да обхваща международното координиране на системите за наблюдение и свързания с това обмен на данни, за да се подсилят глобалното измерение и допълващият характер на програмата, като се отчитат съществуващите международни споразумения и процеси на координиране.

Член 27

Защита на финансовите интереси на Съюза

1. Комисията предприема необходимите мерки, за да гарантира, че при изпълнението на действията, финансирани по „Коперник“, финансовите интереси на Съюза са защитени чрез прилагането на превантивни мерки срещу измама, корупция и всякакви други незаконни дейности, чрез ефективни проверки и при установяването на нередности — чрез събирането на недължимо платените суми, а когато е уместно — чрез ефективни, пропорционални и възпиращи административни и финансови санкции.

2. Комисията или нейни представители и Сметната палата имат правомощия за извършване на одити по документи и на място на всички бенефициери на безвъзмездни средства, изпълнители и подизпълнители, които са получили средства от Съюза по програмата „Коперник“.

3. Европейската служба за борба с измамите (OLAF) може да извършва разследвания — включително проверки и инспекции на място съгласно реда и условията, определени в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([1]), и Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета ([2])с оглед установяването на извършени измами, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза във връзка със споразумение за отпускане на безвъзмездни средства или решение или договор за отпускане на безвъзмездни средства, предоставени по „Коперник“.

4. Без да се засягат параграфи 1, 2 и 3, в споразуменията за сътрудничество с трети държави и международни организации, в договорите, споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства и решенията за отпускане на безвъзмездни средства, произтичащи от изпълнението на „Коперник“, се съдържат разпоредби, с които Комисията, Сметната палата и OLAF изрично се упълномощават да провеждат такива одити и разследвания съгласно съответната си компетентност.

Член 28

Собственост

1. Съюзът е собственик на всички материални и нематериални активи, създадени или разработени в рамките на програма „Коперник“. За тази цел се, когато е необходимо, се сключват споразумения с трети страни по отношение на съществуващите права на собственост.

2. Редът и условията за прехвърляне на собствеността на Съюза се определят в посочените в параграф 1 споразумения.

3. Посредством подходяща рамка Комисията осигурява оптималното използване на активите, посочени в настоящия член; по-специално, Комисията осъществява по възможно най-ефективен начин управлението на правата върху интелектуалната собственост, свързани с програма „Коперник“, като отчита необходимостта от защита и придаване на стойност на правата върху интелектуална собственост на Съюза, интересите на участващите страни, както и потребността от хармонично развитие на пазарите и на новите технологии и непрекъснатостта на предоставяне на услугите. За целта Комисията прави необходимото за това договорите, сключени по „Коперник“, да съдържат възможността за прехвърляне или за лицензиране на правата върху интелектуална собственост, възникващи при работата, извършвана в рамките на програмата.

Член 29

Подпомагане на Комисията

Комисията може да бъде подпомагана от независими експерти от различни области, свързани с обхвата на „Коперник“,от широк кръг заинтересовани участници, включително представители на ползвателите на програмата и национални образувания, отговарящи за дейностите във връзка с космическото пространство, като целта е експертите да предоставят на Комисията необходимия технически и научен опит, както и да представят гледни точки, обхващащи различни дисциплини и сектори, като отчитат съществуващите инициативи, свързани с тази област, на равнище ЕС и на национално и регионално равнище.

Член 30

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет („Комитета Коперник“). Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

Комитетът „Коперник“ заседава в специални състави, особено във връзка с въпросите на сигурността („съвет по сигурността“).

2. Комитетът „Коперник“ създава в съответствие с процедурния си правилник „форум на ползвателите“ като работна група, която да предоставя на комитета „Коперник“ становища във връзка с изискванията на ползвателите.

3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

4. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

5. Представителите на образуванията, на които са възложени задачи по „Коперник“, участват по целесъобразност като наблюдатели в работата на Комитета „Коперник“ при условията, определени в процедурния му правилник.

6. Споразуменията, сключени от Съюза съгласно член 26, могат да предвиждат участието по целесъобразност на представители на трети държави или международни организации в работата на Комитета „Коперник“ при условията, предвидени в процедурния му правилник.

([1]) Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

([2]) Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

7. Комитетът „Коперник“ заседава редовно, за предпочитане веднъж на всеки три месеца. На всяко заседание Комисията представя доклад относно напредъка на програмата. В тези доклади се съдържа общ преглед на състоянието и новостите във връзка с „Коперник“, по-специално що се отнася до управлението на рисковете, разходите, графика, изпълнението, възлагането на обществени поръчки и съответните становища, предоставяни на Комисията.

Член 31

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегираните актове, посочени в член 9, параграф 7, и член 24, параграф 1 се предоставя на Комисията за срока на действие на „Коперник“.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 9, параграф 7 и член 24, параграф 1, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и Съвета.

5. Делегираните актове, приети съгласно член 9, параграф 7, и член 24, параграф 1 влизат в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 32

Оценка

1. До 31 декември 2017 г., след консултация с имащи отношение заинтересовани страни, Комисията изготвя доклад за оценка за постигането на целите по всички задачи, финансирани по програма „Коперник“, с оглед на техните резултати и въздействие, тяхната европейска добавена стойност и ефикасността при използването на ресурсите. Оценката обхваща актуалността на всички цели, както и приноса на предприетите мерки за постигане на целите, посочени в член 4, преглед на организационната структура и обхвата на предоставяните услуги. Оценката обхваща и евентуалното участие на имащи отношение европейски агенции (включително Европейската агенция за ГНСС) и по целесъобразност се придружава от подходящи законодателни предложения.

По-специално, предмет на оценката е въздействието на политиката относно данните по „Коперник“ и информацията по „Коперник“ върху заинтересованите участници, ползвателите надолу по веригата, влиянието ѝ върху бизнеса, както и върху националните и частните инвестиции в инфраструктури за наблюдение на Земята.

2. Комисията изготвя посочената в параграф 1 оценка в тясно сътрудничество с операторите и ползвателите на програма „Коперник“, и проучва ефективността и ефикасността на програмата и приноса ѝ за постигането на целите, посочени в член 4. Комисията съобщава резултата от тази оценка на Европейския парламент, на Съвета, на Европейския икономически и социален комитет и на Комитета на регионите и ако е необходимо — предлага подходящи мерки.

3. Комисията може, при необходимост с помощта на независими образувания, да предприема оценка на методите за осъществяване на проектите, както и на въздействието от тяхното изпълнение, за да прецени дали са постигнати целите, включително тези, които се отнасят до опазването на околната среда.

4. Комисията може да поиска от държава членка да представи конкретна оценка на действията и на свързаните проекти, финансирани по настоящия регламент, или, когато това е подходящо, да ѝ предостави информацията и помощта, необходими за извършване на оценка на такива проекти.

Член 33

Отмяна

1. Регламент (ЕС) № 911/2010 се отменя.

2. Мерките, приети въз основа на Регламент (ЕС) № 911/2010, остават валидни.

3. Позоваванията на отменения Регламент (ЕС) № 911/2010 се считат за позовавания на настоящия регламент и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложението.

Член 34

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 1 януари 2014 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 3 април 2014 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
M. SCHULZ	D. KOURKOULAS

ПРИЛОЖЕНИЕ

Таблица на съответствието, посочена в член 33

Регламент (ЕС) № 911/2010	Настоящият регламент
Член 1	член 1
Член 2	членове 2, 5, 6 и 7
Член 3	—
Член 4	членове 4, 9, 10, 11, 13 и 26
Член 5	членове 5, 9, 11 и 13
Член 6	членове 14 — 22
Член 7	членове 9 и 26
Член 8	член 8
Член 9	членове 23, 24 и 25
Член 10	членове 24 и 31
Член 11	член 31
Член 12	член 31
Член 13	членове 23, 24 и 25
Член 14	членове 4 и 32
Член 15	членове 9 и 12
Член 16	член 30
Член 17	член 30
Член 18	член 27
Член 19	член 34
Приложение	член 4